

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กลุ่มพัฒนากฎหมาย ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๕๖

ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๓/

วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขอส่งข้อมูลความรู้ (Data Management & Knowledge Management)

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ตามตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนองค์กรสร้างสุข มิติที่ ๒ การจัดการข้อมูลและความรู้ (Data Management & Knowledge Management) ได้กำหนดให้บุคลากรของกรมอนามัยมีการจัดการความรู้ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้มอบหมายให้บุคลากรทุกกลุ่มส่งข้อมูลความรู้เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ทั้งนี้ให้ผ่านการตรวจของคณะกรรมการหมวด ๔ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ นั้น

คณะกรรมการหมวด ๔ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ได้รับข้อมูลความรู้ของบุคลากร จากกลุ่มส่งเสริมการใช้กฎหมาย จำนวน ๗ เรื่อง กลุ่มพัฒนากฎหมาย จำนวน ๖ เรื่อง กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ จำนวน ๑ เรื่อง และจากนางวาสนา ปะสังคานนท์ จำนวน ๑ เรื่อง รวมจำนวน ๑๕ เรื่อง โดยคณะกรรมการหมวด ๔ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ได้ทำการตรวจข้อมูลความรู้เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดอนุมัติให้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

(นางสาวพรรณวาท อุดมผล)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

ประธานคณะกรรมการหมวด ๔

การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้

อนุมัติ

(นางสาวอำพร บุตรังษ์)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

บันทึกข้อความ

กลุ่มพัฒนานโยบาย
เลขรับ 133/2563
วันที่ 31 ธ.ค. 63
เวลา 16.22 น.

ส่วนราชการ กลุ่มส่งเสริมการใช้กฎหมาย โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๕๒

ที่ สธ.๐๙๔๕.๐๔/๒๙

วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเผยแพร่ข้อมูลความรู้

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข (ผ่านคณะกรรมการ PMQA หมวด ๔)

ตามตัวชี้วัดที่ ๒.๒ ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนองค์กรสร้างสุข มิติที่ ๒ การจัดการข้อมูลและความรู้ (Data Management & Knowledge Management) โดยได้มีการกำหนดให้บุคลากรของกรมอนามัยมีการจัดการความรู้ ซึ่งศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขได้มอบหมายให้บุคลากรทุกกลุ่มส่งข้อมูลความรู้เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข นั้น

กลุ่มส่งเสริมการใช้กฎหมาย ได้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งข้อมูลความรู้ของบุคลากร จำนวน ๗ เรื่อง รายละเอียดตามที่แนบมา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดอนุมัติให้เผยแพร่บนเว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

(นางสาวสุกญา คุณวโรตม์)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมการใช้กฎหมาย

อนุมัติ

(นางสาวอำพร บุตรังษ์)

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

แนวทางการตอบข้อหาหรือ

กรณีตัวอย่างการตอบข้อหาหรือ เรื่อง แนวทางปฏิบัติสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นในการตรวจสอบ
เพื่อให้ความเห็นชอบแก่สถานบริการการสาธารณสุขที่ประสงค์จะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง

นางสาวฉายจิต ทองแถม
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

สถานการณ์การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในประเทศไทย ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานพยาบาล ซึ่งได้แก่ โรงพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย คลินิก ทั้งที่เป็นของรัฐและเอกชนจำนวนมากกว่า 37,000 แห่ง ซึ่งมีจำนวนเตียงประมาณ 140,000 เตียง สถานพยาบาลดังกล่าวผลิตของเสียทั้งที่เป็นมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อ ในแต่ละวันเป็นจำนวนมาก มูลฝอยจากสถานพยาบาลเหล่านี้จัดเป็นของเสียอันตรายเนื่องจากมีทั้งมูลฝอยติดเชื้อ แพร่เชื้อโรคได้ รวมทั้งของเสียที่ปนเปื้อนด้วยสารกัมมันตรังสี ยาเสื่อมสภาพ สารเคมีอันตราย ของมีคม ชากสัตว์ทดลอง ฯลฯ และโดยที่สถานพยาบาลส่วนใหญ่ยังไม่มีจัดการเก็บรวบรวมและกำจัดให้ถูกต้อง มูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาล ดังกล่าวจึงได้ถูกทิ้งออกสู่สิ่งแวดล้อมปะปนร่วมกับมูลฝอยชุมชนเพิ่มมากขึ้น ทำให้เพิ่มความเสี่ยงในการ แพร่กระจายเชื้อโรคซึ่งมีผลต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนโดยเฉพาะสุขภาพอนามัยของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเก็บขน และผู้ทำงานในสถานที่กำจัดซึ่งอาจเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ เช่น โรคตับอักเสบ โรคระบบทางเดินหายใจ โรคพยาธิ หรือแม้แต่การติดเชื้อโรคเอดส์ รวมทั้งการเกิดความเสี่ยงของการแพร่กระจายเชื้อโรค ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ ของประชาชนและสิ่งแวดล้อมในเขตเมืองทั่วไป¹

ในการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายกำหนด โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ขององค์กรส่วนราชการต่าง ๆ และบุคคล ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีลักษณะที่ประสานสอดคล้องกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ได้กระจายอำนาจในการควบคุมดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายลงสู่หน่วยงานในระดับท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นหน่วยงานที่ ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด และกำหนดให้หน่วยงานส่วนกลางเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐาน และวิธีปฏิบัติ เพื่อการสนับสนุน ราชการส่วนท้องถิ่น และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อใช้บังคับในเขตอำนาจของท้องถิ่น² สำหรับการ บังคับใช้กฎหมายในการจัดการมูลฝอยติดเชื่อนั้น ยังมีกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ซึ่งในกฎกระทรวงฯ ฉบับนี้ ข้อ 6 กำหนดให้สถานบริการการสาธารณสุขที่ประสงค์จะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ ด้วยตนเอง จะต้องแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นที่สถานบริการการสาธารณสุขนั้นตั้งอยู่ และเมื่อราชการส่วนท้องถิ่นให้ ความเห็นชอบแล้วจึงจะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเองได้ ราชการส่วนท้องถิ่นจึงมีประเด็นปัญหา ข้อกฎหมายและได้หารือมายังศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เพื่อต้องการทราบถึงแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนใน การตรวจสอบในเชิงเทคนิควิชาการ เพื่อประกอบการพิจารณาให้ความเห็นชอบแก่สถานบริการการสาธารณสุข ที่ประสงค์จะดำเนินการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อด้วยตนเอง ความรู้ที่นำมาใช้ ประกอบด้วย ความรู้ด้านกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อหาหรือนี้นี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 4

¹ กรมควบคุมมลพิษ สืบค้นจาก http://www.pcd.go.th/info_serv/waste_infectious.htm, วันที่ 27 มกราคม 2563.

² คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม, ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย, สืบค้นจาก <http://laws.anamai.moph.go.th/main.php?filename=5LBook>, วันที่ 27 มกราคม 2563.

นิยามของ “มูลฝอย” หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ชากสัตว์ หรือ สิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน และในกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ข้อ 3 กำหนดคานิยาม “มูลฝอยติดเชื้อ” หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ ที่เกิดขึ้นหรือให้ใช้กระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรหรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ

(1) ชากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพ หรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง

(2) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ใบมีด กระบองฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้วสไลด์ และแผ่นกระจกปิดสไลด์

(3) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ และท่อยาง

(4) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

กฎหมายและคู่มือหนังสือที่นำมาใช้ประกอบตอบหรือ มีดังนี้

1. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบมาตรฐานทางชีวภาพในการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2546

2. คู่มือพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2550) พิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2552 เกี่ยวกับ “แนวทางการปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 สำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง”

3. คู่มือแนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจัดการมูลฝอยสำหรับหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นและเจ้าพนักงานตามกฎหมายการสาธารณสุข³

ส่วนความรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้มีการศึกษาถึงวิธีการหรือขั้นตอนการทำงานของเครื่องนึ่งฆ่าเชื้อโรคหรือ Autoclave⁴ และศึกษากรณีตัวอย่างการตอบข้อหารือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง⁵ เพื่อมาปรับใช้ในการตอบข้อหารือครั้งนี้

การตอบข้อหารือกฎหมายต้องมีความรู้ ทักษะในความคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงกับข้อกฎหมาย การตีความบทบัญญัติ ความรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมายการสาธารณสุข รวมถึงต้องมีทักษะในการเรียบเรียงข้อความให้อ่านเข้าใจง่าย โดยเมื่อได้รับหนังสือหารือจากประชาชน ผู้ประกอบกิจการ หรือจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบตอบข้อหารือจะต้องพิจารณาประเด็นคำถามหรือข้อหารือ หากพบว่าประเด็นคำถามไม่ชัดเจนหรือมีรายละเอียดที่ไม่ครบถ้วนเพียงพอต่อการตอบคำถาม ควรประสานงานเพื่อสอบถาม

³ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย, สืบค้นจาก<http://laws.anamai.moph.go.th/main.php?filename=5LBook>, วันที่ 27 มกราคม 2563

⁴ สืบค้นจาก http://medi.moph.go.th/standard/unit_02.pd , วันที่ 27 มกราคม 2563

⁵ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย, สืบค้นจาก

http://laws.anamai.moph.go.th/main.php?filename=Webboard_laws2016, วันที่ 27 มกราคม 2563

ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้ให้หรือเข้ามา และนำข้อเท็จจริงมาวิเคราะห์กับข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ 1) หากประเด็นคำถามหรือข้อหาหรือนั้นมีตัวอย่างการตอบหาหรือที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข หรือมีตัวอย่างแนวคำตอบอยู่แล้ว ให้ดำเนินการตอบหาหรือตามแนวคำตอบเดิมได้เลย กรณีที่ 2) หากประเด็นคำถามหรือข้อหาหรือนั้นเป็นประเด็นใหม่หรือยังไม่มีเคยมีแนวคำตอบไว้ ให้ปรึกษาหารือ นิติกร นักวิชาการ เพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชาเพื่อหาหรือร่วมกัน หากมีความเห็นเป็นข้อยุติให้ตอบข้อหาหรือได้เลย และกรณีที่ 3) หากประเด็นคำถามหรือข้อหาหรือที่ผ่านการปรึกษาหาหรือตามข้อ 2) แล้ว ยังมีความเห็นที่แตกต่างหรือยังไม่เป็นที่ยุติ ให้นำประเด็นข้อหาหรือดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายสาธารณสุข โดยดำเนินงานตามกระบวนการประชุมคณะกรรมการบริหารและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายสาธารณสุข ต่อไป ทั้งนี้ ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องนั้น บางกรณีอาจต้องประสานงานเพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรืออาจประสานศูนย์อนามัย/สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับเขตเมือง เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่เพิ่มเติม และเมื่อดำเนินการตอบหาหรือเสร็จสิ้นแล้ว จัดส่งหนังสือตอบข้อหาหรือเป็นหนังสือแก่หน่วยงานที่หาหรือเข้ามา หลังจากนั้นต้องมีการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูล และพิจารณาจัดทำเป็นสื่อที่เข้าใจง่าย เช่น อินโฟกราฟิก และเผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น ไลน์ เฟสบุ๊ก เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข⁶ ตัวอย่าง ดังนี้

*****

⁶ ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย สืบค้นจาก

http://laws.anamai.moph.go.th/main.php?filename=Webboard_laws2016, วันที่, 27 มกราคม 2563.

